

Lovforslag nr. L 133. Fremsat den 26. januar 1979 af ministeren for Grønland

Forslag

til

Lov om ikraftsættelse af lov om Grønlands hjemmestyre og om valg til Grønlands landsting i 1979 m. v.

§ 1. Lov om Grønlands hjemmestyre træder i kraft den 1. maj 1979.

Stk. 2. Samtidig ophæves §§ 5-36 og kapitel 4 i lov om Grønlands landsråd og kommunalbestyrelser m. v., jfr. lovbekendtgørelse nr. 76 af 20. februar 1976, som ændret ved lov nr. 632 af 13. december 1978, samt § 10, stk. 3, i lov nr. 134 af 18. april 1925 om Grønlands styrelse.

Stk. 3. Grønlands hjemmestyre indtræder i de rettigheder og forpligtelser, der ved lovens ikrafttræden tilkommer og påhviler Grønlands landsråd.

§ 2. Valg af medlemmer til Grønlands landsting afholdes i april måned 1979. Landshøvdingen fastsætter dagen for valgets afholdelse. Valget sker for 4 år. Valgperioden regnes fra den 1. maj 1979.

§ 3. Valgret til landstinget har enhver, der opfylder betingelserne for valgret til Folketinget, og som har haft fast bopæl i Grønland i mindst 6 måneder forud for valgets afholdelse.

Stk. 2. Ingen kan udøve valgret uden at være optaget på valglisten.

§ 4. Valgbar til landstinget er med den i stk. 2 nævnte undtagelse

1) enhver, som i henhold til bestemmelsen i

§ 3, stk. 1, har valgret til dette samt 2) de i Grønland valgte medlemmer af Folketinget eller Europa-Parlamentet.

Stk. 2. Personer, der er pålagt en kriminalretlig foranstaltning for et forhold, der i almindeligt omdømme gør dem uværdige til at være medlem af landstinget, er ikke valgbar.

Stk. 3. Det nyvalgte landsting afgør, hvorvidt en kandidat på grund af en kriminalretlig foranstaltning ikke er valgbar.

§ 5. Som kredsmandater vælges i landstingskredse 18 medlemmer. Herudover vælges indtil 3 medlemmer som tillægsmandater. For hvert medlem vælges to stedfortrædere.

Stk. 2. Valget sker i henhold til kandidatansøgelser. En kandidatansøgelse skal være underskrevet af mindst 40, højst 50 af landstingskredsens vælgere som stillere.

Stk. 3. Ministeren for Grønland fastsætter nærmere regler om valget, herunder om udarbejdelse af valglisten, om landstingskredsenes antal og område, om antallet af medlemmer, der skal vælges i hver kreds, samt om medlemmernes udtræden af landstinget.

§ 6. Loven træder i kraft ved bekendtgørelsen i Lovtidende.

Stk. 2. Samtidig ophæves §§ 2-4 i lov om Grønlands landsråd og kommunalbestyrelser m. v.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Ved lov nr. 578 af 29. november 1978 for Grønland om afholdelse af folkeafstemning om indførelse af hjemmestyre blev det bestemt, at loven om Grønlands hjemmestyre senest 60 dage efter stadfæstelsen skulle forelægges til en vejledende folkeafstemning i Grønland. Af bemærkningerne til lovforslaget fremgik, at regeringen ville fremsætte lovforslag for Folketinget om hjemmestyrelovens ikrafttræden pr. 1. maj 1979, såfremt et flertal af

de vælgere, der deltog i afstemningen, stemte for loven. Det bemærkes herved, at tidspunktet for hjemmestyrelovens ikrafttræden ifølge bestemmelsen i hjemmestyrelovens § 20 skal fastsættes ved lov.

Der blev den 17. januar 1979 afholdt folkeafstemning i Grønland om loven om Grønlands hjemmestyre. Ifølge den af landshøvdingen foretagne foreløbige opgørelse af afstemningen blev resultatet af afstemningen følgende:

Antal stemmeberetigede	Antal ja-stemmer	Antal nej-stemmer	Antal blanke stemmer	Antal ugyldige stemmer	Antal afgivne stemmer ialt	Stemmeprocent
------------------------	------------------	-------------------	----------------------	------------------------	----------------------------	---------------

Under henvisning hertil foreslås det i nærværende lovforslag, at loven om Grønlands hjemmestyre sættes i kraft pr. 1. maj 1979, til hvilket tidspunkt det nuværende landsråds valgperiode udløber.

Herudover indeholder lovforslaget bestemmelser, der skaber hjemmel til, at der for hjemmestyrelovens ikrafttræden afholdes valg til Grønlands landsting, således at det nyvalgte landsting kan træde i funktion ved hjemmestyrelovens ikrafttræden.

Lovforslaget medfører ikke personalemæssige eller økonomiske konsekvenser for den offentlige administration.

Med hensyn til lovforslagets enkeltheder henvises til bemærkningerne til de enkelte bestemmelser.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1.

Om bestemmelsen i stk. 1 henvises til de almindelige bemærkninger.

Kommissionen om hjemmestyre i Grønland har i sin betænkning stillet forslag om, at Grønlandsrådet nedlægges i forbindelse med hjemmestyrets indførelse, således at udviklingspolitikken i Grønland fremover udformes i et direkte samvirke mel-

lem hjemmestyret og regeringen. Kommissionen har samtidig anbefalet, at kontakten mellem grønlandske og danske politikere søges bevaret gennem etablering af et årligt dansk/grønlandsk parlamentarermøde, hvorom der foreslås truffet nærmere aftale mellem Folketinget og landstinget efter hjemmestyrets indførelse.

I overensstemmelse med kommissionens betænkning foreslås det i stk. 2, at Grønlandsrådet nedlægges ved hjemmestyrelovens ikrafttræden.

Ved hjemmestyrelovens ikrafttræden henlægges de funktioner, der hidtil har været varetaget af Grønlands landsråd, til Grønlands hjemmestyre. Som følge heraf foreslås det i stk. 3, at hjemmestyret indtræder i de rettigheder og forpligtelser, der ved lovens ikrafttræden tilkommer og påhviler Grønlands landsråd. Hjemmestyret vil således f. eks. umiddelbart indtræde som ejer af landsrådets faste ejendomme, ligesom hjemmestyret vil indtræde som debitor i landsrådets gældsforpligtelser.

Til § 2.

Det foreslås, at der afholdes valg til Grønlands landsting i april måned 1979, således at det nyvalgte landsting kan træde i funktion ved hjemmestyrelovens ikrafttræden.

Til § 3.

Reglerne om valgret til landstinget svarer til reglerne om valgret til landsrådet, jfr. lov om Grønlands landsråd og kommunalbestyrelser m. v. § 2.

Til § 4.

Efter henstilling fra Grønlands landsråd foreslås det, at de i Grønland valgte medlemmer af Folketinget og Europa-Parlamentet skal være valg-bare til landstinget, selv om de ikke opfylder betingelserne for valgret til landstinget, fordi de ikke har haft fast bopæl i Grønland i 6 måneder forud for valget.

Ved valget til landstinget i april måned 1979 vil der endnu ikke være valgt et medlem til Europa-Parlamentet i Grønland. Bestemmelsen om, at det i Grønland valgte medlem af Europa-Parlamentet er valgbar til landstinget, sikrer imidlertid, at et medlem af landstinget, som måtte blive valgt til medlem af Europa-Parlamentet, ikke mister sin valgbarhed til landstinget, såfremt han i forbindelse med valget opgiver sin bopæl i Grønland.

Reglerne om valgbarhed til landstinget svarer i øvrigt til reglerne om valgbarhed til landsrådet, jfr. landsrådslovens § 3.

Til § 5.

Kommissionen om hjemmestyre i Grønland har i sin betænkning anbefalet et af Grønlands landsråd vedtaget forslag om, at landstinget skal bestå

af mindst 18, højst 21 medlemmer. 18 medlemmer skal vælges som kredsmandater i valgkredse således:

Sydgrønland (Nanortalik, Julianehåb, Narssaq, Ivigtut og Frederikshåb kommuner)	4 kredsmandater
Åbentvandsområdet (Godthåb, Sukkertoppen og Holsteinsborg kommuner)	5 kredsmandater
Diskobugten (Kangâtsiaq, Egedesminde, Christianshåb, Jakobshavn og Godhavn kommuner)	4 kredsmandater
Umanak kommune	1 kredsmandat
Upernavik kommune	1 kredsmandat
Thule kommune	1 kredsmandat
Angmagssalik kommune	1 kredsmandat
Scoresbysund kommune	1 kredsmandat

Herudover skal vælges indtil 3 tillægsmandater.

I overensstemmelse med landsrådets vedtagelse foreslås det i stk. 1, at der i landstingskredse vælges 18 medlemmer som kredsmandater, og at der herudover vælges indtil 3 medlemmer som tillægsmandater.

Bestemmelsen i stk. 2 findes tilsvarende i landsrådslovens § 4, stk. 4.

Bestemmelsen i stk. 3 svarer til reglen i landsrådslovens § 4, stk. 5. Reglerne om landstingskredsenes antal og område samt om antallet af medlemmer, der skal vælges i hver kreds, vil blive udformet som foreslået af landsrådet.